

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ev. ref. lelkész.

TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
„Egyházi Értekezlete“

Megjelenik:

minden vasárnap egy íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

hová a lapba szánt kéziratok

— reklamációk és —

előfizetési pénzek küldendők

— Maros-Vásárhely v. —

Szentgyörgy-utca 9. szám.

— ev. ref. lelkészi lakás. —

Légy hű! . . .

(Levél egy ifjú leányhoz.)

Kedves Gyermelem!

Mindenek felett azt kötöm szivedre, hogy sohase felejtkezz el arról a nagy szerencséről, hogy az evangéliumi egyházhoz tartozol. Ez az egyház állította helyre a XVI. században az evangélium eredeti tisztaságát. Ennek az egyháznak kebelében kereszteltetted meg, ebben részesültél első alkalommal az úri szent vacsorában, ehez fűződnek legszentebb emlékeid és legmagasabb reményeid. Ez az egyház tulajdonképpen a te szellemi hazád; bizonyára épen annyival tartozol neki, mint földi hazádnak. Ez köt össze a láthatatlan világgal. Ez akarja életedet az ég felé irányozni s a kegyelem megismertetése által hozzá akar járulni, hogy helyet biztosíts magadnak a mennyei Atya hajlékaiban. Szeresd és légy hű hozzá!

S hogy bizonyíthatod be hozzávaló hűségedet? Azt hiszem, legelső sorban, ha élsz a kegyelem eszközeivel, melyeket számodra nyujt s egyuttal eljársz az istentiszteletekre s figyelmesen hallgatod az egyházi beszédeket.

Ott a te helyed, mint az evangéliumi keresztény egyház tagjának a szent gyülekezetben, ne hiányozzál onnét. Ugy-e bár, nem lehet valaki egy énekkarnak tagja, ha sohasem vett részt annak próbáin, hanem megelégszik azzal, hogy otthon énekel? Ne engedj meg magadnak egyházzal szemben sem ehhez hasonló mulasztást,

ezzel rosszul mutatnád ki hozzávaló ragaszkodásodat s mindenkit feljogosítnál arra, hogy vallásos érzésed komolyságában kételkedjék.

Azonban jegyezd meg, hogy az istentiszteleten jelen lenni, ez még magában véve nem érdem s gyakran semmi jót nem eredményez. Némely azért megy oda, hogy lásson, vagy látassék s nem azért, hogy az Úr igéjét hallgassa s vele társalkodjék. Némelyik azért énekel, hogy hangját hallják s dicsérjék, de nem azért, hogy ő dicsérje az Urat. Némelyik figyel, de csak azért, hogy a lelkészt bírálja, másik nem is figyel, hanem álmodozik, vagy épen alszik. Egy falusi pap észrevette, hogy egyik híve hűségesen eljár az istentiszteletre, de épen olyan hűségesen végig is alussza az istentiszteletet. Arra a figyelmeztetésre, hogy jobb volna otthon aludni, így felelt az atyafi: „Nem, otthon sok a légy“.

Ha pedig igazán nem aludtál, úgy ne siess a templomból kijöve mindjárt elfelejteni az ott nyert benyomásokat, az esőről, vagy a jó időről beszélve, vagy tulságosan dicsérve a prédikációt. Mert ez is egy módja annak, hogy elfelejtsd azt a mit mondott. Ha neked nem is tetszett, ne emlegesd annak hiányait. Kutass, gondolkozzál, bizonyára volt valami abban a beszédben, a mi lelki táplálékra szolgálhat. Ha éhes vagy válogatsz-e a kenyér színében? Végre alkalmazd a hallott intést, de ne másokra, hanem saját magadra. Ne szord szét a jó magot a szorakozások és a világ közt. Ilyen módon oktatta egyházad által, erősítve tanításaival, élvezve előjogait, könnyen fogsz arra is módot találni, hogy

szolgálhas nek. S ha nem találsz, teremts magadnak. Jézusnak Péterhez intézett szép mondatát: „Legeltesd az én bárányaimat!“ ki kell terjeszteni a nőkre s így a fiatal leányokra is. Ott vannak a szegények, a betegek, ezek gyámolítására kérj tanácsot lelkipásztorodtól, szivedtől. Könyörülő szeretettel tégy jót, ez illik hozzád. Lásd meg a betegben, az elhagyott szerencsétlenben akit meglátogatsz a halhatatlan lelket, a mely a te lelkeddel rokon s a melynek gondja reád bízott. Rokonszenved, gyöngédséged, kitartásod mind egy-egy értékes ajándék, melyet egyházadnak nyújtasz.

Lehet, hogy a világ, az élet sötétségének kísértései is megpróbálnak vagy egyszer. Kisebbiteni fogják egyházadat, gunyolni vallásos felfogásodat. De az is lehetséges, hogy ebben az egyházban, a melynek tagjaul a korfirmáció alkalmával szabadon vallottad be magad: egy napon hiányokat fogsz látni és foltokat fogsz felfödözni, a melyeket eleinte nem vettél észre. Ne engedj a csábításnak. Ne ejtsen meg semmi, mert semmi okod nem lehet, hogy kilépj belőle s más felekezethez fordulj azt híve, hogy annak tana tisztább és hagyományai érintetlenebbek.

Óvakodj feláldozni és cserben hagyni az egyházat, melyben születél, valamely házasságnak más, bármely nagy s izlésednek megfelelőbb előnyeieért. Ez — nem találok reá más szót — gyáva hűtlenség volna. S hogy ezt elkövesd, két út nyilik előtted. Vagy beléegyezel, hogy egyházadat el nem hagyva, egyesülj egy férfival, a ki annak nem tagja s ama vegyes házasságok egyikére lépj, melyeknek nagy száma olyan fenyegető ránk nézve.

Vagy pedig lemondani a vallásról, melyben eddig éltél, elhagyod egyházadat, hogy belépj egy másikba, többé-kevésbé magadévá téve annak szertartásait és hitzikkeit s így feláldozod egy állásért, meggyőződésedet. Egészen komolyan kérdelek, biztos módnak látod-e ezt, hogy elnyerd Isten áldását?

Körülbelöl két századdal ezelőtt Wilhelmine Karolina anspachi hercegnőnek a spanyol királynéi koronát ajánlották fel, azon feltétel alatt, hogy a római katolikus egyházba lépjen be, de ő ezt Spenernek a szellemi ébredés bátor és hitbuzgó apostolának sürgető tanácsára visszautasította. Többek között így szólt Spener: „Ha Istennek az az akarata, hogy Fenséged királyné legyen, úgy Ő tud adni Fenségednek olyan koronát, melyért nem kell lemondnia tisztéről. Kevéssel ezután Károlina hercegnő II. Györggyel való házassága folytán Angolország trónjára lépett. Egyáltalán nem gondolom kedves Gyer-

mekem, hogy Isten ilyen sorsot tartott fönn számodra. De azt tudom, hogy számodra is készít koronát. Pál apostol: az igazság koronájának nevezi, a Jelenések könyve: az életkoronájának. Ez a kettő egy és ugyanaz. S hogy azt elnyerhesd, nem változtatni kell vallásodat, hanem erősen tartani a „tisztá és szeplőtlen vallást“; nem elhagyni hitedet, hanem minden akadály daczára ragaszkodni hozzá, mint legdrágább kincsodhez. Oh, bár lelkiismereted mélyén megszólaltatná Isten ama hangot, melyet egykor a smyrnai egyházhoz intézett: „Légy hű mindhalálig és neked adom az életnek koronáját“. (Jelenések könyve 2. 10.)

*

A levélből, a mely Barde E. kiváló francia ref. írónak Weitbrecht M. Mártha és Mária című műve nyomán készült, csak annyit idézek. Olvassák el református leányaink és az anyák, de olvassák el ifjaink és a családapák. Higyjék, hogy ennek szeretetteljes intése, tanácsa, buzdítása egyenként és személyileg külön-külön hozzájuk szól.

Tóthfalusi József.

Az imádkozó Jézus.

Irta: **Dengel Géza** brassói segéd lelkész.

Ha mi emberek sokat panaszkodunk is e földi élet mostoha viszonyai miatt, ha ennek az életnek szomorú változásai, embertársainknak szeretetlenségei sokszor ama kiakadásra ösztönöznek, hogy: Ez az élet csak szenvedés! . . . mindemellett el kell ismerünk, hogy az isteni kegyelem folytán egy oly felséges ajándék adatott nekünk, a mely képes a változások közül mindig fölemelni és egy magasabb világ nyugalomával, békéjével tölteni meg a lelket. Ez a felséges ajándéka az embernek az imádkozás. Oh, milyen végtelen nagy ajándék is az, hogy az ember az élet fárasztó küzdelmeiben, az emberi gyarlóságok nyomasztó érzései között mindig és mindig felemelkedhetik lelkének kibontott szárnyain ahoz a mennyei Atyához, a ki egyedül képes erőt adni a földi küzdelmek csüggedhetetlen megharcolására s az emberi gyarlóságok boldogító leküzdésére. Milyen nagy ajándék az Istentől, hogy a gyarló ember Ő előtte mindig bizalommal kitarthatja lelkének amaz érzelmeit, gondolatait, melyekre itt a földön feleletet nem talál és hallhatja mindig lelkében csendülni a mennyei Atyának kegyelmét, szeretetét hirdető s az emberi léleknek megnyugvást, békét adó szavát. Ez az embernek Istennel való szent társalgása, mely dicső jog e világon csak egyedül ő neki adatott. Megnyilatkozása ez annak az édes fiúi viszonynak, mely Isten és ember között van, mert lehetetlen, hogy az Apa és fiú ne

beszéljenek egymással. E nélkül a szent társalgás nélkül nincsen az embernek Istenben való élete, olyan mint a néma gyermek, el van szakasztva az Istennel való szent életközösségtől, mely közösségben áll épen a keresztyén élet. Az imádkozás a keresztyén embernek legfőbb ismertető jegye s ez az ő legboldogítóbb birtoka. — Fájdalom, mai napság sok ember nem él az Istentől adott ajándékkal, sok embernek nincsen szava az ő Istenéhez. Pedig kicsoda az az ember, kinek erre szüksége ne volna? Ki az, a kinek bűn, rossz indulat, nemtelen érzés ne zavarná meg olykor-olykor lelke nyugalalmát? Ki az, ki teljesen elégedett a viszonyokkal, melyek között él? Ki az, kinek lelkét e földi élet gyarlóságai, szomorú változásai ne ösztönöznék egy tökéletesebb világ keresésére?! . . . Bizonyára ha még egyszer olyan tökéletesek volnánk is, szükségünk van nekünk bűnben fogantatott embereknek avval a felsőbb, tökéletesebb világgal való folytonos és állandó összeköttetésre, mely összeköttetés a mi földi küzdelmeinket dicsővé, becsületes munkánkat az örökkévalóság egy-egy lépcsőfokává teszi.

Jézus is imádkozott. Ő neki is szüksége volt arra, hogy az ellenséges érzelmű emberekkel, az őt befogadni nem akaró világgal s a rá nézve is ép' úgy létező kísértésekkel folytatott harczában lelkét újra meg újra a mennyei Atyától nyert erővel és buzgósággal töltsse meg. Ott látjuk őt imádkozni a mindennapi élet küzdelmeiben s oly jól esik nekünk, ha olvassuk az evangéliumokból, hogy mikor elvégzi a napnak terheit, mikor a sokaságot kielégíti az örökélet beszédével, a betegeket, bénákat meggyógyítja és beköszönt a csendes alkony, ő akkor megyen a hegyre magánosan imádkozni. Igen, felment a hegyre, mert hisz' ott a Genezáret partjának lombkoszoruzta hegyein, hová a világ zaja nem hatott el, az esti csöndben nyugodtabban elmélkedhetett lelke a nap eseményei felett. Ott az erdő csöndes magányában szabadabban kibuzoghatta lelke a mennyei Atya iránti háláját, szeretetét, szabadabban kiönthette lelkének aggodalmait mondván: Atyám e világra küldtél engem, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról, de ez a világ nem akar befogadni engemet! És aztán itt nyerte lelke azt a csodálatos erőt, a melynek birtokában el nem csüggedt az embernek ő iránta támadt ellenszegülése, hitetlensége daczára sem, hanem ment szent lelkesedéssel azon a *dicső úton, melynek végén ott várt reá a golgothai kereszt.*

De nemcsak a napi munka elvégzése után imádkozott Jézus, hanem reggel is, mielőtt elindult volna napi munkájára, ismételten fölemelkedett az ő mennyei Atyjához, hogy az Ő tőle nyert erővel és bizalommal induljon el az emberek közé, hogy hirdesse nekik bátorsággal a megváltó, üdvözítő, szent szeretetet. Márk evangéliumában (I. 35.) olvassuk, hogy egy este mikor Simonnak és Andrásnak házában volt és Simonnak napát meggyógyítja, e hirre majd az egész

város kigyúl ő hozzá, hogy a betegeket és ördögösöket meggyógyítsa. És Jézus a sok beteget meggyógyítva, fáradtan tér az esti pihenőre. De már korán reggel, még éjszakán felkel és elmegy a puszta helyre imádkozni. Ime így, szent áhitatba merülve Istennel társalogva találja Jézust a reggel. Hogy ha megfigyeljük az ő életének ezeket az apró mozzanatait, akkor bizonyára megfogjuk érteni az ő felséges és utolérhetetlen életének titkát. És ott látjuk Jézust imádkozni akkor, mikor fájdalmakat enyhít, betegeket gyógyít és halottakat támaszt fel. Ott látjuk égre emelt szemekkel az ő szeretett barátjának Lázárnak koporsójánál, a mint imádkozik: „Atyám hálákat adok néked, hogy engem meghallgattál. Én pedig tudtam, hogy te mindenkor meghallgatsz engemet, de a körülálló népért mondám ezt, hogy higgyék, hogy én te tőled bocsáttattam. És mikor ezeket mondotta volna, kiálta nagy szóval: Lázár jöjj ki!“ — és Lázár ébred s ébredésével sohasem érzett örömet támaszt a szerető szívekbe (János XI. 41—43.) A ki annyira egynek érezte magát az Atyával, hogy minden gondolata, minden szava ő hozzá emelkedett, nem csodálkozhatunk azon, ha ennek szavára megnyílnak a sírok s a halottak újra megelevenednek, mert az ő tetteiből is az élő Istennek dicsősége ragyogott vissza, általa az Atya jelent meg a földön a maga dicsőségével.

De az imádkozó Jézusnak legfelségesebb alakja a Gecsemane kerti jelenetben áll előttünk. Itt látjuk szemeinkkel az ember Jézust, a mint lelkében a haláltusát vívja s az ő nagy lelki gyötrelme, az ő nagy szenvedése lehetetlen, hogy könnyekre ne indítsa bennünket is. Ő is hús és vér vala és jóllehet szent lelke készen volt már e világból való kimenetelre, de a reá következő súlyos testi fájdalmak igen-igen nagy gyötrellemmel és félelemmel töltötték el az utolsó órákban. Szomorú az én lelkem mindhalálig! — így kiált fel ott a Gecsemane lombjai alatt Péternek és a Zebedeus fiaknak társaságában. Oh, mennyi gyötrellem, mennyi szenvedés szól hozzánk az Urnak eme szavaiból! . . . Hogy' jajdul fel a mi szívünk is a tanítványokéval együtt e lelki panaszra: „Szomorú az én lelkem mindhalálig!“ Milyen éles fájdalom nyilalhatott át a tanítványok lelkén e szavak hallatára, — hogy szerettek volna segíteni a szeretett Mesteren!

De Jézus e nagy lelki gyötrelmek közt sem veszte el teljesen lelke egyensúlyát, hanem most is az imádságban keres vigasztalást. Félremegy kissé egymagára a tanítványoktól s háromszór borul le könnyek között arczával a földre s háromszór szól így a mennyei Atyához: „Atyám! ha lehetséges, muljék el e pohár én tőlem: mindazáltal ne úgy legyen a mint én akarom, hanem a mint te,“ (Máté XXVI. 39.) és aztán az imádságban megújult, megvigasztalódott lélekkel ment az ötlet halálra kereső fegyveres katonák, főpapi szolgák elé. Oh, ha annak mennyei Atyának akaratán, akit annyira szeretett, most is meg-

tudott nyugodni, mikor ily' nagy szenvedést mért reá. — Szívében azonban még sem lehetett teljes a megnyugvás érzése, mert élete csalódásának gondolata tovább is ott kísért lelkében. Ez a keserűség teljes erővel tör ki kebléből a keresztfán, akkor mikor már a gyilkos szeg átverte testét: „Én Istenem! én Istenem! miért hagyál el engemet!“ (Máté XXVII. 46.) Igen, a nagy fájdalmak és kibeszélhetetlen szenvedések között megkíséríti utóljára az a borzasztó gondolat, hogy az Isten elhagyta őtet; hátha csak egy nagy csalódás az ő élete!? . . . és ezalatt a kereszt fájdalmainál is pokolibb kinokat kellett elszenvednie. De lelke e nagy kinok között is a mennyei Atyához emelkedik s a tőle nyert erővel diadalt arat ezen az utolsó nagy kísértésen is és evel a szent és boldog megnyugvással: „Atyám a te kezeidbe teszem le az én lelkemet!“ — hajtá le fejét és hal meg.

Ime, az imádkozó Jézusnak felséges alakja! Kell e ennél nekünk hathatósabb ösztönző erő az imádkozásra?! Kell e fényesebb bizonyosság arra, hogy a keresztyén embernek mekkora boldogság és erő rejlik az imádkozásában?! Oh, buzdítson minket az ő felséges példája hű követésre, hogy mind örömben, mind bánatban, mind boldog, mind boldogtalan napokon egyaránt bizalommal tudjunk felemelkedni ahoz a mennyei Atyához, a ki egyedül adhat áldást és békét a mi életünkre. Legyen a hajlék a hol lakunk, keblünk a hol érzelmeink támadnak Istennek szentelve; legyen mindig készen az Ő vele való társalgásra s akkor nem félünk, nem csüggedünk el bármily viszonyok között sem, nem még a halál árnyékának sötét völgyében sem, mert tudjuk, érezzük, hogy velünk van az ő megnyugvást adó, megtartó kegyelme.

Kegyesség útja.

Az Isten szeretete örökké tart.

Württembergben történt, hogy egy becsületes embert roszakarói rágalmaztak az uralkodó előtt és a hivatalát elvesztette e miatt. Visszatért falujába s bár semmi munkát nem szégyenlett, mégis oly rosszul ment dolga, hogy éjjeli-őr lett. De Istenbe vetett bizalmát mégsem vesztette el. Hűségesen kiabálta el az órákat s mindig ezzel végezte: „Mindennek meg van a bizonyos ideje, de Isten szeretete örökké tart!“ Az évek multak. Egyszer valamelyik udvari hivatalnok keresztül utazott a kis falun és éjjel át ott megszállt. Feltűnt neki, hogy az őr minden óra elteltével Istennek irántunk való örök szeretetét is hirdeti. Tudakozódott kilétéről a korcsmárosnál, aki csak a legjobbat mondhatta róla. Majd az udvarnál is folytatta kutatásait, s midőn az ember ártatlanságáról meggyőződött, felfedezett mindent az uralkodónak. Az embert visszahelyezték hivatalába. Nem kellett többet éjjel virrasztania, ami az öregedő embernek jól esett.

Hálatelt szívvvel foglalta ezután imádságába: Mindennek meg van a bizonyos ideje, de Isten szeretete örökké tart!“

Adjad a te szívedet nékem.

Archimenes egy szegény pogány görög, hallotta, hogy a híres görög bölcsnek, Szokratesnek, valamit ajándékoznak tisztelői. Ő is szeretett volna valamit adni neki, de hisz nagyon szegény volt és nem volt neki, amit adhatott volna. Elment hát hozzá személyesen és így szólt neki hozzá: „Miután semmim sincs amit neked adhatnék, én magam jöttem hozzád: „Jól tevéd“, — mondá Szokratesz — „és én téged visszaadlak önmagadnak megjobbulva, nem úgy, mint te hozzám jövel.“ Lásd, Jézus is minden bűnöshöz hasonlatosképen szól, így hozzád is: „Add magadat nékem, légy szegény, légy bűnös, aminő vagy, az nekem mindegy, én téged megjavítalak, meggazdagítalak, megszentellek, visszaadlak önmagadnak, sőt én magamat adom neked“.

Nyugalom.

I. Napoleon Franciaország nagynevű császára a wágrámi ütközetben egy hófehér ménen ült és a csatarendben felállított hadsereg előtt lassu léptekkel haladva osztotta parancsát. Mindenfelől körös-körül szállt felé a golyó-zápor és a kik ezt látták, minden pillanatban várták azt, hogy lováról leesik. Ő azonban oly méltósággal, oly hidegvérrel ment e rémes csataterén lován, mintha katonai szemlét tartaná hadserege felett. Honnan volt ez a nyugalma? Napoleon hitt a végzetben. Az ő meggyőződése az volt, hogy azt a golyót, mely őt megsemmisítse; azt még nem öntötték meg; vagy ha meg volna is öntve, még nincs forgalomba hozva. Ez a végzetben való hite tartá őt fenn a legnagyobb veszedelemben és ezért nyugalma, hidegvére egy pillanatra sem hagyta el.

Az élet küzdelmei közt az igaz keresztyén, hasonló bátorságot, nyugalmat tanusít; de ez sokkal nemesebb indokokból történik. Meg van róla győződve lelke mélyéből, hogy semmi veszedelem őt nem érheti a nélkül hogy az javára ne válne, mint meg van írva: Róm. 8, 28: „Tudjuk pedig, hogy azoknak, kik az Istent szeretik minden javukra szolgál.“

Legyen valakinek megrögzött ellensége, a ki őt üldözi, mint üldözé Davidot fia Absolon; menjen valakinek üzlete vagy ipara vagy földművelése rosszúl; házi kereszti, szükség, nyomor nyilai sebezze a családatya szívét; a szenvedés vizeinek hullámai csapdossák hajlékát: ő mégis csendes és nyugodt. Miért? Ő is talán hisz a végzetben mint I. Napoleon? Nem, ő hisz Isten irgalmában, jóságában és ígéréteiben, mint ígéjében neki kijelentette.

Amint meg van írva Ézsai. 43: 1. 2. „Ne félj, mert megváltottalak téged, a te nevedről nevezlek téged, enyim vagy te! Mikor a vizeken által menesz, veled lések és a vizek el nem borítanak téged. Mikor a tűzön járandasz, meg nem égsz és a láng meg nem perzsel tégedet. Mert én vagyok a te Urad Istened, te megtartód. Jézus szíven teljesen nyugodt lehetsz.“

A Kalábriai földrengés.

Sátrakban tanyázó lakosok Triparuiban.

Peskopia falu vége a földrengés után.

Isten felé.

*Ha pirkad a hajnal
A keleti égen,
Ha tündöklök a nap
Aranyos színében,
S dalolva köszönt a
Kis madár, -- Istenem!
Dalával hozzád száll
Hál'adó énekem.*

*Setétől kísérvé
Ha hanyatlik a nap
És a nagy természet
Csendességben marad,
S kigyúl a sok csillag
Az égnek peremén,
Akkor is Istenem!
Téged dicsérlek én.*

S. Váradi Albert

Egyháztársadalmi élet.

Tisztelt Szerkesztő barátom!

1903. év nyarán a szovátai fürdőn, Szovátán a szegénysorsu fürdőt igénylő beteget részére építendő menház alapjára, egy zene és táncestetélyt rendeztünk, melynek tiszta jövedelme ez ideig takarékpénztárilag kezeltetik.

Minthogy azonban azon meggyőződésre jutottam, hogy a nagyobb költséget igénylő menház felépítését társadalmi uton csak nagyon sok idő multán lehetne elérni s minthogy a dolog sürgős természetű: sikerült azon kérdés megoldására a vármegyét, mint hatóságot megnyerni, úgy, hogy a menháznak az eb adóalapról való felépítése már elhatározott dolog, a tervek készen vannak s talán már ezen évben fel is fog épülni.

Ily körülmények között a takarékpénztárilag kezelt összeg ezen célra tárgytalanná vált. Ugy gondoltam tehát s ennek az eszmének Illyés Lajos és Csongvai Lajos urakat is megnyertem, (kik és én az összeg kezelésével megbizattunk volt) hogy a jelzett pénz összeget a Szovátán építendő ev. ref. templom javára átadom és épen ezért a betéti cím megváltoztatásával „Szovátai ev. ref. templom alap“ czimmal a helyi kereskedelmi bank által kiállított 9582. számú és összes kamataival együtt 345 korona 43 fillérről szóló takarékpénztári betéti könyvet ezennel idecsatolva további elkezelés, talán a nagytiszteletű esperes urhoz leendő juttatás céljából megküldöm.

Ezen soroknak becses lapodban annyival is inkább helyet kérek, hogy ezen nyilvánosság által a további elszámolás kötelezettsége alól felmentessem.

Becsés lapodnak egy-egy példányát kegyeskedj Csongvai Lajos, Illyés Lajos és Csiki Lajos debreczeni tanár részére megküldeni.

Fogadd teendő szívességédért hálás köszönetemet.
Maros-Vásárhely, 1906. február 9.

Dr. Agyagási Károly
megyei főorvos.

Dr. Agyagási Károly megyei főorvos atyánkfia levelét a maga egész terjedelmében közöljük. Sokan vehetnek belőle példát arra, hogy egy-egy szépen sikerült

ténykedésük eredményét gyümölcsöztessék más téren és épen egyházi téren. Hálásan ismerjük és közvetlenül is van alkalmunk kedves atyánkfia buzgó egyházaságát tapasztalni. Egyháztársadalmi életünknek buzgó harczosa Ő. A nyilvánosság előtt nyugtatjuk meg az iránt, hogy a hozzánk beküldött 345 korona 47 fillér értékű betéti könyvet, a marosi egyházmegye esperesi hivatalához leküldöttük.

A „Vasárnap“ szerkesztősége.

A marosvásárhelyi ev. ref. jótékonycélu Bethlen Kata Egyesület a napokban saját pénztára javára fényes táncmulatságot rendez. A mulatság érdekében az előkészületek lázas sietséggel folynak. Lelkes vezetője minden munkának, az Egyesület buzgó elnöknője gr. Tolgalagi Lászlóné, ki fáradságot nem ismerő odaadással minden lehető elkövet csakhogy az estély minél szebben sikerüljön s hogy így az Egyesület részére minél nagyobb jövedelmet biztosíthasson. Buzgó fáradozásaink méltó osztályossa Páll Károlyné urnő. Nem érdektelen felemlitennünk, hogy a nemes grófnő csakhogy több pénzt takaríthasson meg. Egyesülete szegényei s a nemes cél, a ref. leányiskola számára, hetek óta sajátkezüleg készíti meg a szép rendezői jelvényeket. Önmagát dicséri a tett, a buzgó önfeláldozás pedig azt bizonyítja, hogy a Bethlen Katáknak méltó utódai élnek ma is.

Ref. társas estélyek. Lapunk 5. számában említettük, hogy a bögözi, óczfalvi és szentlászlói egyházak lelkészei, a jelzett egyházközségekben a jelen évben is felváltva tartják az egyházi estélyeket. Hasonló társas estélyek tartatnak — mint tudósítónk írja — az udvarhelyi egyházmegye sóvidéki egyházközségeiben is. A folyó évben az első estély január 20-án Parajdon az iskolában tartatott, ahol Gyárfás Sándor helybeli s. lelkész lendületes beszédben fejtegette az egyházi összejövetel célját, Mirtse Dénes alsósófalvi tanító Mainzer J. „Lelkem keres“ cz. vallásos énekét énekelte, Adorján Anna szavalt, ifj. Péter Károly esperes pedig Sheldon „Az Ő nyomdokain vagy mit tenne Jézus?“ cz. munkáját ismertette s ennek kapcsán rámutatott azokra a nehézségekre és küzdelmekre, melyekkel a Krisztus hű követése jár. Január 27-én Alsósófalván gyűltünk össze a község háza nagytermében, ahol ifj. Péter Károly esp. lelkész megnyitó beszéde után Hetszer Kálmán felsősófalvi áll. tanító olvasott fel „Karaffa és az eperjesi vértörvényszék“ czimen egy érdekes történeti rajzot, melyet a nagyszámu közönség feszült figyelemmel hallgatott végig; ezen kívül Damó Dénes parajdi énekvezér elénekelte „A főpap imáját“ (a „Nabugodonozor“ cz. dalműből) s Balázs Mária és Biró István szavaltak. Február 3-án este felsősófalvára mentünk; itt Györke János helybeli lelkész nyitotta meg az estélyt, céljainkat ismertető beszéddel, mely után Gyárfás Sándor parajdi s. lelkész tartott szellemes felolvasást erről a tételről: „Az evangéliumi szellem hatása az egyéni és a nemzeti életre“; Damó Dénes Luther énekét („Erős várunk nekünk az Isten . . .“) énekelte; Szegedi Károly alsósófalvi énekvezér pedig Zajzon M. „Saul“ cz. költeményét szavalta. Az estélyek programja mindhárom helyen a gyülekezet és a nagyobb iskolás gyermekek énekével kezdődött s azzal is záródott. Az estélyeken mindenütt nagy közönség vett részt és pedig nemcsak helybeli, hanem a szomszéd egyházak hiveiből is. Perselypénz czimen, templomi énekeskönyvek beszerzésére, mintegy 30 kor. gyűlt össze.

M. N. Zsomboron is szépen folyik az egyház társadalmi serkentő munka, a közelebbi felolvasó-estélyt a következő műsorral tartották meg. 1. Ének CV. zsoltár „Adjatok hálát az Istennek“. 2. Beszéd, tartotta Pataky Gyula lelkész. 3. Vasárnap, írta Zajzon Mihály, szavalta Both Kati. 4. Nem csüggedek, írta H. Szántó István, szavalta Fábián Anna. 5. A kegyesség útja, felolvasta H. Szántó István tanító. 6. Ember-szeretet, írta Kovács Zsigmond, szavalta Both Ferencz. 7. Az ég, írta Szabolcska Mihály, szavalta Fekete Lajos. 8. Imádkozzál, írta Fülei Szántó Lajos, szavalta Ladányi Miklós. 9. Ének, XXI. dicséret. A toronyalpra begyült perselypénz 9 korona 28 fillér.

Az amerikai magyar reformátusok. Magyar kávinista véreink, sajnos, mind nagyobb-nagyobb számmal mennek ki az új hazába szerencsét próbálni. A hazai református egyház mindent el akar követni arra nézve, hogy a kivándorolt atyafiak, a messze távolban is megmaradjanak az édes hazával s a magyar egyházzal való összeköttetésbe s ezért többször tett kísérletet arra nézve, hogy fenhatósági jogát elismerjék Amerikában megalakult ref. egyházak és annak vezetői is. Erről vettük a következő hirt is. Az amerikai református egyház missziói Boardja január 8-án és 9-én tartotta negyedévi gyűlését Filadelfiában. A Board tagjain kívül jelen voltak: Antal Géza dr., hazai kiküldött, Virág István, Kalassay Sándor, Harsányi István magyar lelkészek és Dezső János, a bridgeporti egyház pénztárnoka. Mindjárt a gyűlés elején bemutatkozott Antal Géza dr. hazai kiküldött s hosszabb beszédben arra kérte a missziói Boardot, hogy állítsák vissza a régi jó viszonyt az amerikai és hazai egyházak között. Beismerte, hogy Degenfeld gróf helytelenül folytatta akcióját. Majd arról igyekezett meggyőzni a missziói Boardot, hogy mind az amerikai egyházra nézve, mind a magyar missziókra nézve előnyösebb lenne, ha a magyarok közt levő munkát a hazai egyház venné át. Ezután a missziói tagok egyenként hozzászóltak az üggyhez, kifejtve azt, hogy az angol egyház tud sikereket felmutatni a japáni, kínai, cseh, német, olasz és egyéb nemzetiségek között, miért lenne éppen a magyar kivétel? Ha az amerikai egyház előzékenyen elismeri a hazai diplomát, miért ne tehetné ezt meg a hazai egyház is? Nincs semmi kifogásuk az ellen, hogy a hazai egyház is folytasson munkát Amerika földjén, de a már eddig szervezett missziókat nem hajlandók átadni, de nem is lehet, mert azok szerves részei az egyetemes amerikai egyháznak. A missziói tagok után Harsányi István bridgeporti lelkész kért szót s hosszabb beszédben rámutatott arra a körülményre, hogy a hazai egyházhoz való csatlakozás semmi körülmények között sem hozhatót az egyházi életre. Lehet, hogy bizonyos tekintetben előnyös a lelkészekre, de semmi esetre sem a gyülekezetre, melyeket megfoszt szabadságától és önrendelkedési jogától. Ezért nem is igen van olyan gyülekezet, mely öhajtaná a csatlakozást. Ezután az elnök bezárta a vitát és határozatként kimondta, hogy a kérdésben érdemileg csak akkor döntenek, ha majd a magyarországi egyház hivatalos formában valami ajánlatot tesz az amerikai egyháznak.

Hirek.

— **Bibliai olvasó-kalauz.** 1. Bánat. Jób példája. Job. 5, 17—27. Manasse példája. II. Krón. 33, 1—13. Dávid példája. Zsolt. 119, 65—72. Pál példája. Róm. 8, 18—24. Mózes választása. Zsid. 11, 23—28. Jeremiás hite. Siralm. 3, 22—36. A bánat hasznai. Zsolt. 27, 1—16. — 2. Erősítsük hitünket. Az ígéretek által. Ján. 5, 36—4. A csodák által. Ján. 14, 7—12. Krisztus szavai által. I. Ján. 5, 1—12. Krisztus halála által. Ján. 12, 23—32. Ima által. Ján. 3, 25—36. Tettek által. Jak. 2, 12—26. Hogyan erősítsük hitünket? Márk 9, 14—29.

— **Eljegyzés.** Debreczeni lakos Pásztor Sándor és neje sz. Kiss Juliánna kedves és művelt leányát Mariskát eljegyezte Losádi Bárány György Miklós Szilágysomlyóról. Az eljegyezéshez nagyszámu rokonok és jó barátok valamint a Vasárnap szerencsekívánatai fűződnek.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** Az idej egyházkerületi közgyűlést, egyházkerületünk vezérlő főgondnoka, Br. Bánffy Dezső öngyméltósága, március 7-ikére hívta össze. A szétküldött meghívók tanúsága szerint komoly és nagy horderejű ügyek lesznek a tanácskozás tárgyai; méltók a higgadt, komoly megfontolásra és tanácskozásra. Vajha ott lenne a gyülekezésen az Ur Jézus Krisztusnak békességre, szeretetre, építő munkára serkentő lelke.

— **Mellékletünk.** A marosi egyházmegye marosvásárhelyi fiók-köri értekezletének közgyűlése elhatározta volt, hogy az ott hallott felolvasásokat kinyomatja, hogy így, lehetőleg minél több egyháztagnak legyen módja és alkalmja azok megismerésére. Szerkesztőségünk a felhívásnak engedve készséggel teszi közzé most a Boér Károly m. kövesdi lelkész atyánk fia „Ujjászületés“ című munkáját. A következő számban Kovács László koronkai lelkész-társunknak gyakorlati kérdéseket felölölő értekezése fog következni. Itt megjegyezzük, hogy a Mellékletek költségeit gróf Toldalagi László, Csontos Olivér, Déák Lajos gondnok és Gyulai D. Kálmán tanár Atyánkfiái hordozzák. Értesítjük az Egyházi Értekezletek tagjait, hogy hasonló célra, mindig rendelkezésre állunk szent ügyünk érdekében.

— **Gyászhir.** Lelkünk mélyéig rendített meg *Kiss József* kedves barátunk, szeretett atyánkfiának gyászos elhunytáról kapott szomorú hír. Oh milyen gyors a balsors lába! . . . Mikor azt hiszi az ember, hogy távol jár tőle a veszély, akkor van a nyomában. Kedves elköltözött barátunk sem gondolta volna, hogy sétája közben, kedves feleségével való boldog csevegése közben boruljon reá a megsemmisülés veszedelme, az örök halál . . . Eszünkbe jut újra az apostól mondása: „Azért, a ki azt hiszi, hogy erősen áll, vigyázzon, hogy el ne essék!“ . . . Önzetlen, hű munkatársat veszítettünk el az elhunytban. Hazánk határvidékén teljesítette mint tisztviselő munkakörének nehéz, sok felelősséggel járó kötelelességeit, példás lelkiismeretességgel, a vallásos ember becsületességével. De érdemei közé tartozott az is, hogy minden-napi súlyos teendői mellett talált időt arra, hogy ismerősei, munkatársai között felköltse a minden szép, nemes és jó iránti érdeklődést. Egyháztársadalmi munkánkban, mely Jézus Krisztus evangéliumának terjesztése és hirdetése, igen tevékenyen vett részt. Megható az érdeklődésnek, igaz lelkesedésnek a

hangja, mely ügyünket, hiveink lelki építésére szolgáló munkát illető leveleiből szól. . . Igaz, őszinte részvétellel vagyunk gyászba borult családja iránt. Panaszkodó kedveseivel mi is mondjuk: „Miért kell oly korán távoznia?“ „Az ember élete mulandó mint a muló árnyék, hasonlatos a hiábavalósághoz.“ A milyen őszinte részvétellel vagyunk elhunyt barátunk kedvesei iránt, ép' oly igaz szeretettel kérjük arra, hogy a buzgó keresztyénhez illő lelkialázatossággal viseljék a megpróbáltatások keresztjét. Az elköltözött ott várja őket Istennek országában, hol az Urhoz való hűségéért elnyerte a legdrágább kincset, az örök életnek koronáját.

— **Egy kegyes matrona halála.** Özv. Mihály Zsigmondné Csontos Karolina életének 86-ik évében Mezőmadarason e hó 7-én, reggel végelgyengülés következtében meghalt Buzgó vallásossága, könyörületes lelke, nemes szive ékesítették életét. Temetése f. hó 9-én, nagy részvétellel folyt le Mezőmadarason. Halálát édes gyermekein, unokáin s kiterjedt rokonságán kívül ismerői tisztelete is gyászolja.

Hirek az országból.

— **Andrássy a király előtt.** Mult vasárnap, február 4-én déli egy órakor fogadta a király gróf Andrássy Gyulát, az egyesült ellenzék megbízottját, a ki a béke föltételeket vitte Ófelsége elé. A Felség rövid szavakban tudtára adta gróf Andrássy Gyulának, hogy az eléje terjesztett békeföltételeket nem fogadja el. Hir szerint a béke megoldását leginkább a katonai kérdések körül fölmerült nehézségek és a vámkérdések akadályozzák.

— **A ház felosztása.** A béke meghiusulásával egyidejűleg felmerült és állandóan tartja magát az a hír, hogy az országházat még e hó folyamán felosztják, s új választások lesznek.

— **A pestmegyei helyettes főispán ügye.** Pestmegye volt főispánja Tahy István helyett megbízott gróf Laszberg györmegyei főispánt mult év november 24-én hivatalának átvétele alkalmával többen inzultáltak. Ez ügyben a királyi ügyészség vizsgálata alapján egyedül Koháry Márton pestvármegyei iktató ellen emeltetett vád. Koháry Mártont ennél fogva a bíróság e hó 7-én tartott tárgyalás alkalmával gróf Laszberg sérelmére elkövetett hatóság elleni erőszak büntette és becsületsértés vétségének vádjára alól felmentette, míg egyik rendőrtisztviselővel szemben elkövetett ugyanazon vétségéért három napi fogházra ítélte.

— **Mit kíván a koalíció?** A király üzenetére a koalíció válasza, melyet gróf Andrássy Gyula előterjesztett, a fővárosi lapok tudósításai szerint a következők voltak: A koalíció ragaszkodik a fölirathoz, kormányt vállal, kereskedelmi szerződéseket köthessen az önálló vámtarifa alapján; — azonnal vihesse keresztül a valuta rendezést és önálló nemzeti bank fölállítását, hajlandó a katonai kérdések kikapcsolására, ha újabb hadügyi követelés nem lesz, s végül hogy a házfelosztás előtt legyen a restitutio in integrum.

— **Tömeges nyugdíjazások.** Lányi igazságügyi miniszter elrendelte, hogy mindazon bírák, segédhivatalnokok és szolgák, kik hatvanadik életévüket, vagy szolgálatuk negyvenedik évét betöltötték, nyugdíjaztassanak.

— **A rendőrség államosítása.** A belügyminiszteriumban már minden előmunkálatot megtettek a vidéki rendőrségek államosítása tárgyában, s hir szerint már áprilire a belügyi kormány rendeleti uton keresztül is viszi az államosítást. Előbb a törvényhatósági joggal fetruházott városok rendőrségét államosítják s ezek közül első sorban a debreczeni lesz államosítva.

Használt, de jókarban levő szép csengésű

H A R A N G O T

keres megvételre az uzdiszentpéteri ev. ref. egyházközség.

Ajánlatok tisz. Vályi János lelkész czimére küldendők Uzdiszentpéterre.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.

Fióktintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Jelzálog kölcsönöket nyujt földbirtokra és bérházakra a legjutányosabb feltételek mellett, ugyszintén **törlesztéses kölcsönöket 300 koronától** kezdődőleg a tőketörlesztést és kamatot magában foglaló félévi részletfizetések ellenében **10—65 évig terjedő időre 4 $\frac{1}{2}$ % alap kamattal**. Magasabb kamatu előző kölcsönök konvertáltak. Minden kölcsön a leggyorsabban rendszeren 2 hét alatt készpénzben folyósítatik.

Leszámitól 6 hónapi lejáratig terjedő bel- és külföldi váltókat, utalványokat és adósleveleket.

Elfogad betéteket könyvecskére, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és betárolt árukra.

Folyószámla hitelt nyujt betáblázásra és más biztosítékra.

Vásárol és elad értékpapírokat külföldi pénzeket; bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat; teljesít tőzsdei megbízásokat és átutalásokat; kiállít utalványokat és hitelleveket bel- és külföldre.

Képviseli a legrégibb és legnagyobb biztosító intézetet a Trieszti általános biztosító társaságot (Assicurazioni Generali) és eszközöl tűz, üveg és jégkár, valamint betőzés ellenni, végre élet- és baleset elleni biztosításokbt a legolcsóbb díjak mellett.

„VASÁRNPAP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

= AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. =

Szerkesztik: **Tóthfalusi József** ref. lelkész és **Paál Gusztáv** ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést észszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetések is elfogad.

Ha a szép Maros-Vásárhelyen ügyes bajos dolga, akad ne mulassza el megtekinteni

az ev. ref. Kollegiumi könyvkereskedést

hol az irodalom legujabb termékei állandóan raktáron vannak, ép úgy szakmunkák mindenféle nyelven, imakönyvek egyszerű és pompás diszkötésben, ifjusági könyvek, folyóiratok stb. Bárhol és bárki által hirdetett mű legrövidebb idő alatt — portómentesen — megrendelhető.

Papíráru raktáram a legnagyobb, hol olcsó pénzen jó árut kap a t. vevő, mert 100 levélpapír és 100 boríték csinos dobozban csak 60 kr., amelynek eddig 1 frt. 60 kr. volt az ára. — 500 fircm fehér irodai papír 2 frt 20 kr. 500 iv fogalmazó papír 1 frt 40 kr. Pecsétviasz, fenta, itatós papír, írónok és számtalan e szakmába vágó, de itt fel nem sorolható cikk a legolcsóbban beszerezhető.

Nagy gondot fordítok tanszerekre és tankönyvekre, népkönyvtárakra, havi részletfizetésre. Jó és olcsó! ez a jelszó. — Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az ev. ref. kollegiumi könyvkereskedés
MÁRVÁNYI ARTHUR Maros-Vásárhely, Főtér Bál-ház.

ADI ÁRPÁD

≡ KÖNYVNYOMDÁJA ÉS KÖNYVKÖTÉSZETE ≡
MAROS-VÁSÁRHELY SZÉCHENYI-TÉR.

Ajánlja két nagy gyorssajtóval,
két amerikai gyorssajtóval, lyukasztó
és több segédgéppel, valamint a leg-
modernebb új betűkkel jól felszerelt

könyvnyomdáját

minden e szakba vágó munkák gyors
és izléses elkészítésére, feltűnő olcsó
árak mellett.

Vidéki megrendelések azonnal esz-
közöltetnek.